

qui vere sit tanquam Parochus in hoc foro, et consequenter habeat jurisdictionem ordinariam; ergo, cum talis confessor ex legis necessitate constituendus sit pro tali munere, potius dicendus est habere jurisdictionem ordinariam, quam delegatam. Et confirmatur, nam hujusmodi confessor solet a Provinciali vel Definitorio eligi, sicut alii ordinarii officiales; et ex vi sui muneris, requirit hanc jurisdictionem; ergo est ordinaria.

9. Respondetur, imprimis a posteriori constare, hanc solum esse delegationem jurisdictionis, quia (quod ad rem maxime spectat) non potest hujusmodi confessor suam jurisdictionem alteri committere; si autem haberet illam ut ordinariam, posset eam delegare. Antecedens patet ex consuetudine, et ex mente Prælatorum. Item est optima ratio, quia Prælati dum committunt vices suas hujusmodi confessori, eligunt industriam personæ. Unde etiam Clemens, in Decreto, dicit designandos esse confessores qui sint docti, prudentes, et charitate præditi. Ergo solum eis committitur ut per se possint talem jurisdictionem exercere, juxta commissionem sibi factam. Denique, hæc jurisdictio pendet ex hominis concessionem, et ab illius voluntate descendit; est ergo delegata. Nec refert quod ex necessitate legis seu regiminis talis confessor constituendus sit, nam hoc ipsum sufficienter fit per delegationem. Quod vero talis jurisdictio committatur a Provinciali, vel a proximo superiore, parum refert, quia ab utroque fieri potest per modum delegationis. Nec invenio hoc universali aliquo jure definitum; nam Clemens VIII, in dicto decreto, solum dixit: *Superiores in singulis domibus deputent, etc.*, quod respective referendum est ad eos superiores, ad quos provisio talium officiorum spectat; qui autem illi sint in unaquaque religione, ex proprio jure et modo regiminis intelligendum est.

10. *Observanda circa hanc partem.* — Ad dendum vero ulterius est, non obstante illa delegatione, vel ordinaria commissione, quam Prælati ex officio faciunt, constituendo ordinarium confessorem, posse extraordinarie eandem jurisdictionem suam aliis delegare, vel ex parte Sacerdotis, dando illi directe jurisdictionem; vel ex parte subditi pœnitentis, dando illi facultatem ad eligendum confessorem. Hoc constat, quia ordinaria potestas pluribus delegari potest, quod maxime locum habet in hac jurisdictione, quæ non exercetur sine voluntate et subjectione pœni-

tentis; per hoc autem quod superior potestatem suam uni commisit, non se privavit potestate et libertate delegandi aliis eandem jurisdictionem. Solum observare debet Prælati primo, ne hoc faciat modo sibi prohibito per suam regulam; nam, licet pro una vice, seu ad aliquem actum facile hoc concedatur Prælati, tamen concedere subditi absolutam et permanentem facultatem eligendi confessorem quem voluerit, forte non possunt secundum regularem disciplinam. Et similiter, quamvis possit committere cuicumque Sacerdoti ut semel audiat confessiones subditorum, tamen constituere illum ut ordinarium confessorem simul cum alio, præsertim respectu eorundem pœnitentium, sæpe etiam non poterit secundum regulam; illa ergo est consulenda et observanda. Plurimum etiam advertere debet, ne nimia facilitas in his facultatibus vel delegationibus vergat in spirituale nocuum subditorum, quod facile accidere potest, nisi in personarum delectu magna consideratio habeatur.

CAPUT XVI

AN IN ALIIS ETIAM PRÆTERQUAM IN PRÆLATIS RELIGIOSORUM, VEL EORUM DELEGATIS, SIT POTESTAS ILLOS ABSOLVENDI.

1. *Resolutio affirmativa quoad absolutionem venialium.* — *Questio præsentis capituli bipartita pro mortalibus.* — Hic occurrit quæstio, an liceat religiosis alteri confiteri præterquam confessori sibi designato a suis Prælati, vel de illorum facultate. Et ut certa ab incertis separemus, non est quæstio de confessione venialium, vel in universum de materia non necessaria: quia ad hanc, ut rite fiat, non est necessaria specialis jurisdictio, sed illa sufficit quæ omnibus simplicibus Sacerdotibus communis est; et ideo si a religioso fiat talis confessio sine licentia Prælati, in rigore valida erit, nec erit gravius peccatum quam sit unius regulæ transgressio, quæ, si non obligat in conscientia, illa imperfectio per se non attinget venialem culpam; et licet obliget in conscientia, non credo esse illam materiam mortalis culpæ, per se loquendo, ac secluso contemptu vel scandalo; quia, cum sacramentum de se sit validum, et alioquin non simpliciter necessarium, modus ille non est adeo gravis, ut defectus illius ad peccatum mortale sufficiat. Difficultas ergo est de confessione de materia necessaria. In qua etiam

est certum, jure ordinario, et secluso privilegio, non posse regulares aliis confiteri, nisi confessoribus a suis Prælati designatis: quia reliqui jurisdictionem in illos non habent. De privilegiis ergo est dubium, quod ex parte pœnitentium, et ex parte confessorum tractari potest.

2. *An per Cruciatam queant religiosi eligere Confessorem.* — De pœnitentibus est commune dubium, an religiosus per Bullam Cruciatæ possit eligere confessorem approbatum quem voluerit, invito, vel non consentiente suo Prælati. Quæ res satis est controversa inter modernos, et multi partem affirmantem sequuntur; quia Bulla illa pro omnibus fidelibus conceditur, et quoad hanc facultatem generaliter etiam loquitur, illam tribuendo omnibus fidelibus; ergo comprehendit etiam religiosos, maxime cum sit favor, qui ampliandus est. Et quamvis religiosus, ratione status, indigeat facultate Prælati, ut licite accipiat Bullam, vel ut expendat eleemosynam ad illam necessariam, vel ut faciat actionem sine qua effectus Bullæ comparari non potest, tamen hæc licentia Prælati solum est necessaria ut recte et ordinate hæc fiant. Si tamen, prætermissis hoc ordine, et sine debita licentia fiant, facta tenent, et sufficiunt ad effectus Bullæ consequendos, si aliud impedimentum non obstat; quia ille modus recte operandi non est de substantia talis actionis vel effectus; nec culpa illa videtur ex suo genere esse grave peccatum; quod si aliquando fuerit, per pœnitentiam deleri poterit, exceptio tamen Bullæ valida manebit, et consequenter usus ejus poterit postea esse fructuosus. Igitur sive religiosus Bullam acceperit de licentia Prælati, sive non, poterit postea per illam eligere confessorem independentem a voluntate Prælati, quia non potest inferior Prælati prohibere facultatem a superiore datam, vel usum ejus; Pontifex autem, qui est supremus Prælati, dat facultatem eligendi confessorem; ergo non potest Prælati religionis illam prohibere. Et confirmatur: nam multi religiosi docti et timorati hanc sententiam sine scrupulo sequuntur in praxi, etiam videntibus suis Prælati, et tacentibus.

3. Respondeo nihilominus contrariam sententiam esse veram, securam, et religioni maxime consentaneam, quam plures et graves Theologi nostri temporis tenent; quibus addi possunt Garzia, de Benef., 2 p., cap. 5, a num. 6; Ledesm., 2, p. 4, q. 29, artic. 2; Corduba, in Annot. super regul. D. Francis.,

c. 7, q. 8, puncto 2; Parasel., de Privil. Minorum, cap. 10; Sebastianus a Costa d'Andrade, in Exposit. Cruciatæ, q. 107. Potest autem dupliciter fundari: primo, quia, licet in principio cum ea generalitate concessa sit, postea Pontifices revocarunt illam concessionem, quantum ad religiosos, eisque tanquam religionis privilegium concesserunt, ne quis posset ea facultate Bullæ uti. Ita concessit Minoribus Leo X, ut refertur in Supplem., concess. 144 et 168; et Pius V, Prædicatoribus, ut refertur Paraselus, in Compendio privilegiorum Minorum; et Emmanuel Rodriguez, post expositionem Bullæ Cruciatæ; et Alexander VI idem concessit Cisterciensibus, ut refertur in eorum Compendio, verb. *Cruciatæ*; et Gregor. XIII Societati Jesu, in Bulla de Usu facultatum. Ad hæc vero, et similia indulta responderi potest, hos Pontifices potuisse revocare priores Bullas, vel restringere quas ipsi concedebant; non tamen potuisse modum ponere posterioribus Pontificibus, et ideo per posteriores Bullas Cruciatæ revocari concessionem illam, et denuo facultatem illam generaliter concedi.

4. Sed contra hoc est, quia in ultima clausula ejusdem Bullæ, etiam expedita a posterioribus Pontificibus, additur limitatio, *exceptis tamen quæ concessa sunt Ordinibus Mendicantium superioribus, quoad eorum fratres.* Quæ exceptio generalis est, et ideo cadit non tantum in indulgentias, ut quidam sine ratione volunt, sed absolute in omnes gratias et facultates in Bulla concessas; nam clausula in fine posita, et verbis generalibus concepta, cadit in omnia præcedentia, ut juristæ communiter docent, et est per se evidens, quia si clausula sit distributiva, non debet restringi; si vero est indefinita, æquivaleret universali, neque est ulla ratio determinandi verba ad unam partem potius quam ad aliam, juxta ea quæ tradit Abbas, in cap. *Secundo requirit*, de Appellat., num. 10 et 11, cum Bartolo, in l. *Talis Scriptura*, ff. de Leg. 1; ergo ex vi illius clausulæ non revocatur illud privilegium religioni et superioribus concessum. Hoc vero fundamentum, licet sit probabile pro illis religiosis quibus illa concessio facta est, non vero satisfacit pro omnibus absolute. Item, licet habeat locum in dicta revocatione Bullæ Cruciatæ facta cum illa limitatione, non tamen in aliis Bullis, quæ generaliter loquuntur.

5. Secundo ergo, et melius, ut opinor, fundatur hæc sententia in hoc, quod talis facultas

tas nunquam fuit per Bullam Cruciatæ religiosis concessa. Quod primo probo : nam fere omnes citati Pontifices, in citatis rescriptis, verbis utuntur non tam concessivis quam declarativis ; ergo non revocant facultatem per Bullam concessam. Antecedens patet ex Bulla Pii V, ubi referens factum, ait : *Nonnulli his facultatibus uti præsumunt, et illarum prætextis eligunt confessorem*, ubi verbum, *præsumunt*, et vox, *prætextu*, indicant id non legitime fieri ; et postea concludit illa privilegia quoad hoc non habere locum in prædictis fratribus : *Apostolica* (inquit) *auctoritate tenore præsentium perpetuo declaramus*. Clarius vero Gregorius XIII, in decreto Societatis, declarat, non esse, nec fore unquam mentis suæ, aut Sedis Apostolicæ, ut personæ Societatis, etc.; et Alexander III in favorem Cisterciensium similiter declaravit, non esse mentis suæ, etc. Paulus V etiam confirmavit denuo omnia privilegia Societatis, quæ antea erant revocata, ut pristinum haberent vigorem, in Bulla anni 1606, quæ incipit : *Quantum Religio*. Ex his ergo et similibus, colligimus illam non fuisse restrictionem, sed juridicam Bullæ declarationem, ac proinde et esse perpetuam, nunquamque revocari, et esse universalem ; nam, licet ad peculiarem religionem dirigatur, quia ad illius petitionem facta est, omnes comprehendit, in quibus eadem ratio juridicæ declarationis versatur. Simile argumentum sumo ex quadam declaratione Cardinalium, facta ad petitionem Patriarchæ Valentini, qua declararunt, moniales Episcopo subditas non posse, vigore facultatis in Bulla concessæ, alios confessarios, præter eos qui ad audiendas ipsarum monialium confessionem ab eodem Ordinario approbati fuerint, eligere. Quæ declaratio non potuit fundari in speciali aliquo privilegio illis monasteriis vel Episcopis eorum Prælati concessio ; quia nec de illo constat, neque illa interrogatio seu petitio declarationis fuisset necessaria, si tale privilegium existeret ; fundatur ergo in ratione juridica, quæ aliis regularibus communis est.

Accedit tandem Bulla Clementis VIII, anno 1599, 23 Novembr. edita, in qua prædictus Pontifex perpetuo declarat concessionem Cruciatæ, et aliorum privilegiorum, seu indultorum particularium, quæ ab Apostolica Sede concedi solent, quantum ad articulum eligendi confessorem, et absolvendi a casibus reservatis cum religiosis et monialibus quorumcumque ordinum, locum minime habere,

nec censi ; sed suæ intentionis existere, quod prædicti religiosi et moniales quantum ad Sacramentum Pœnitentiæ, seu confessionis administrationem, dispositioni suorum Prælatorum subjecti sint. In qua quidem constitutione declarat Summus Pontifex nec suæ intentionis, nec Sedis Apostolicæ fuisse, vel esse, quod religiosi vel moniales cujuscumque ordinis uti possint privilegiis Cruciatæ quoad effectum eligendi confessorem, vel absolvendi a reservatis. Ex dictis vero jam sic efformo argumentum : non solum alii SS. Pontifices, sed Clemens VIII declarat concessionem Cruciatæ, et privilegia illius quoad eligendum confessorem, vel absolvendum a reservatis, non habuisse nec habere locum in religiosis vel monialibus usque ad ejus tempora ; ergo neque modo habebit. Valet consequentia, quia tenor Bullarum subsequentium est omnino idem et immutatus, præsertim quoad extensionem seu comprehensionem personarum, quæ privilegiis Bullæ uti possunt, et solum certo numero annorum, verbi gratia, sexto quoque anno novam a Sede Apostolica accipit confirmationem, vel renovationem, eodem, inquam, manente tenore Bullæ ; ergo si antea concessio Cruciatæ non comprehendebat personas religiosas, ut prædicti Pontifices declarant, nec modo comprehendet, nam nova extensio ad illas non censetur fieri, nisi id explicetur nova aliqua clausula, seu verborum declaratione, ut per se patet.

6. Ratio autem esse videtur, quia sub clausula generali non comprehenduntur particularia, quæ non esset quis verisimiliter in specie concessurus, ut est regula in *Generali*, de Regulis juris, in 6, cap. 2, de Pœnit. et remiss., in 6. In præsentem autem facultas hæc habet in religiosis specialem quamdam rationem et (ut ita dicam) deformitatem ; ergo non est verisimile comprehendere religiosos sub verbis tantum generalibus, quantum ad illam facultatem, etiamsi quoad alios favores Bullæ comprehendantur. Minor patet, quia talis facultas verget in magnum detrimentum religionum, ut Pius V in prædicto indulto fatetur ; potest enim illa esse occasio dissolutionis et relaxationis disciplinæ religiosæ, ut Gregorius XIII significat ; non est autem verisimile voluisse Pontifices sub generalibus verbis tantam licentiam religiosis concedere. Quod declarari potest ex alio principio, quod Pontifex, concedendo privilegium generale, non præsumitur comprehendere particulares

casus, qui includunt præjudicium tertii, vel sunt contra speciale jus alterius ; in præsentem autem intervenit præjudicium religionis, et peculiare jus Prælatorum ejus, quod sine dubio habet aliquid magis speciale quam jus Parochorum vel Episcoporum circa subditos seculares, quatenus Prælati regulares habent specialem obligationem procurandi non tantum salutem, sed etiam perfectionem suorum subditorum, et conservationem suæ religionis quoad disciplinam religiosam ; ergo.

7. *Accedit optimum indicium ex quibusdam Jubilæis.* — *Alterum indicium ex Tridentino.* — Accedit tandem quod in nonnullis Jubilæis, in quibus Pontifices volunt hanc gratiam facere religiosis, id verbis propriis et specificis declarant ; ergo signum est cum generaliter tantum loquuntur, non esse mentem eorum comprehendere religiosos. Ubi animadversione dignum censeo non inveniri (quod ego viderim, aut legerim) has specificas concessionem, nisi in aliquibus facultatibus, quæ pro una vice tantum et raro, et ex gravissimis causis propter aliquod solemne Jubilæum conceduntur, quod non solum sine præjudicio religionum, sed etiam cum fructu potest interdum fieri ad subveniendum omni generi personarum, et uni vel alteri, qui fortasse ob nimiam verecundiam, aut pravam consuetudinem, oneratam habent conscientiam. At vero in concessionibus perpetuis, vel quæ ad longum tempus, et quæ ad ordinarium usum confessionis conceduntur, nunquam fit illa specifica concessio, quia per licentiam generalem, et talem ordinarium usum plane everteretur disciplina religiosa ; multi enim timorem ac pudorem religiosum amitterent, ex quo etiam non parva infamia religionibus crearetur ; signum ergo est Pontifices per generalia verba non intendere has specificas concessionem. In quo etiam expendo circumspectionem Concilii Tridentini, sess. 25, cap. 10, ubi cum expediens judicaverit bis aut ter in anno dari monialibus extraordinarios confessores, nihilominus illos voluit esse designatos ab Episcopis vel superioribus ; quia cum illa esset lex perpetua, inconveniens maximum reputavit liberam facultatem facere monialibus, ut vel semel in anno possent suo arbitrio eligere confessorem ; qui ergo credibile est Pontificem eis concedere absolutam licentiam id semper faciendi quotiescumque voluerint, per hæc privilegia, quæ vel perpetua sunt, vel per continuam successionem semper durant. Quod si monialibus

hoc Pontifex non concedit per generalia verba, certe nec viris regularibus, in quibus non minor ratio specialitatis militat.

8. *Dicta hætenus de Bulla Cruciatæ extenduntur ad alias.* — Quapropter quod de Bulla Cruciatæ dicimus, verum esse censemus de omnibus Bullis, ut Trinitatis, aut aliarum confraternitatum, et similibus indultis, per quæ conceditur hæc facultas permanens et generalis per similia verba, propter easdem rationes. Estque de hoc egregia declaratio et concessio facta Ordini Cisterciensium, ut habetur in ejus Compendio, verb. *Confessionale*, § 4, ubi ita concluditur : *Si quis ergo monachus vel monialis quodcumque confessionale uti præsumperit, eo ipso impetratis caret, ac pœnis constitutionum et definitionum inhabilitatis et suspensionis subicitur, prout concessit Clemens VII.* In Jubilæis autem, ut dixi, quæ pro uno tantum actu conceduntur, facilius potest admitti illa extensio, sed in eis necessarium judico, ut aliquibus specialibus verbis sufficienter ostendatur illam fuisse intentionem concedentis.

9. *Ad argumentum in num. 2.* — Ad fundamentum ergo contrariæ opinionis, concessis omnibus quæ in ea præmittuntur, negamus Pontificem, talem licentiam religiosis concedere, ideoque sive accipiant Bullam de licentia Prælati, sive absque illa, non possunt uti illa facultate Bullæ ; non quia Prælati tollat illam, sed quia Pontifex non dedit. Dices : ergo, quamvis Prælati det facultatem non solum accipiendi Bullam, sed etiam utendi omnibus facultatibus ejus, non poterit religiosus uti hac facultate, quia non est sibi facta per Pontificem. Respondeo primum, si Prælati verba sint tantum generalia, idem censeo, propter ea quæ dixi de specialitate hujus facultatis, quæ multo major mihi esse videtur in persona religiosa, quam sit in persona seculari facultas ab Episcopo data confitendi alteri de sibi reservatis ; at vero jus declarat sub facultate Episcopi ad absolutionem de omnibus peccatis non comprehendere reservata ; ergo similiter in præsentem sub generali licentia fruendi gratiis Bullæ, non comprehenditur hæc facultas, quæ vix potest prudenter concedi. Deinde, si in particulari hoc etiam concedat Prælati, poterit religiosus illa facultate uti, vel quia ipse Prælati potest per se illam concedere, vel certe quia tunc cessat præjudicium tertii, et ideo possunt verba Pontificis ad illam personam extendi, quia se